

DISTRIKTSPLAN- offentlig del 2023-2024

1 Innledning

Iht. Reindriftsloven § 62 skal distriktsstyret utarbeide en distriktsplan for distriktet som skal inneholde de opplysninger om virksomheten i distriktet som er nødvendige for den offentlige planleggingen. Planen skal sendes til kommunene, fylkeskommunen og statsforvalteren, Vegvesen og Fefo.

I Reinbeitedistrikt 14, Spierttanjárga er det 11 registrerte siidaandeler pr i dag. Distriktet har ett styre som velges på årsmøtet.

2 Flyttemønster i distriktet

2.1 Sommerbeiteområdet

Distriktets sommerbeiteområde er på Spierttanjárga som omfatter hele halvøya mellom Laksefjord og Porsangerfjord, og i tillegg området nord for riksvei 98 som går mellom Børselv og Kunes. Det aktuelle reinbeiteområdet ble formelt opprettet som reinbeitedistrikt i 1892 og distriktsgrensene ble fastsatt av fylkesmannen i Forordning av 1934 iht. reindriftsloven av 1933. Ved fylkesmannens bestemmelse av 4.juni 1963, ble distriktet delt i henholdsvis 14 og 14A.

Reinbeitearealet innenfor Reinbeitedistrikt 14 er på 1712,7 km². Av det samlede arealet utgjør impediment areal som vann, skygge, is, snø, rasområder og sand/grusområder i alt 482,9 km². Gjenværende nyttbar areal er på 1229,8 km².

2.2 Høst- og vinterbeiteområdet

Tradisjonelt/kulturelt har distrikt 14 sitt sedvanemessige vinterbeiteområde øverst oppe i Anarjokdalen innenfor Karasjok vinterbeiteområdet. Men distriktets reineiere har ikke hatt mulighet til å benytte sitt vinterbeiteområde ettersom andre distrikter og siidaer har flyttet inn og begynt å benytte distriktets tradisjonelle vinterbeiteområdet. Distriktets reineiere må finne midlertidige vinterbeiter.

Reindriftsforvaltningen har i 2005 innført ny midlertidig distriktsinndeling av Karasjok vinterbeiteområde, men dette har ikke bidratt til at Distrikt 14 har fått tilbake sitt sedvanemessige vinterbeiteområde innenfor Karasjok vinterbeiteområde. Distriktsstyret vil derfor måtte videreføre sitt arbeid med å få sikret og tilbakeført distriktets sedvanerettslige reinbeiterettigheter innenfor Karasjok vinterbeiteområde/tidligere vinterbeiteområde distrikt 18.

3 Årstidsbeiter

3.1 Beitekapasiteten i reinbeitedistrikt 14

Det er i den senere tid ikke foretatt oppdatert beitegransking i distriktets sommerbeiteområde. Det er derfor vanskelig å gi eksakt beskrivelse av plantesammensetning og beitegrunnlaget, verken i omfang eller kvaliteten i tilgjengelige reinbeiteressurser.

De lavereliggende områdene og dalfører har stor verdi både som kalvingsland og som tidlig vår beiteland. De høyereliggende områdene innenfor sommerbeiteområdet har stor verdi som beiteområde, og som bálggoseana/luftingsområder som reinen trekker til når den blir plaget av insekter og varme om sommeren.

Liene og dalområder utgjør viktige grønnbeiteområder om sommeren og sensommeren. Det er i disse områdene at reinen vokser best og samler mest energi og bygger opp sitt fettlag for å overleve vinterhalvåret.

Om våren er fjellmo den viktigste beiteplanten da denne vokser frem langs snøkanten etter hvert som snøen smelter om våren. Denne er også den viktigste beiteplanten om sensommeren og høsten når den øvrige grønnvegetasjonen er visnet bort.

I den senere tid har distriktet merket et stadig større press fra storsamfunnet som ønsker å beslaglegge stadig større landarealer av distriktets reinbeiteland til formål utenfor reindriften. Viktige reinbeiteressurser blir også tapt som følge av stadig større press om etablering av nye hytteområder, etablering av scooterløyper, turløyper, veibygging, aktivitetsvirksomhet i utmark mm. Alt dette fører til stadig økende menneskelige aktiviteter stort sett over hele sommerbeiteområdet.

Økt menneskelig aktivitet forstyrrer beitende rein i området, resultatet blir at reinen skremmes bort fra de frodige grønnbeiteområdene. Dette vil bidra til å svekke reinens kondisjon og ellers bidra til å svekke reinens muligheter til å bygge opp fettlaget og derved svekke og redusere reinens muligheter til å bygge opp fettlaget og således styrke sin helsemessige situasjon og kondisjon slik at den overlever vinteren.

3.2 Kalvingsområder

Kjerne kalvingsområdet er i området fra fylkesvei fra Kjæs til Veidnesklubben og derfra nordover på Sværholdt halvøya. Ellers er kalvingsområdet stort sett i hele sommerbeiteområdet, og spesielt i lavereliggende områder som blir tidlig bart om våren.

Kalvingsområdene er tegnet inn i distriktets arealbrukskart der de er markert som kalvingsland.

3.3 Høstbeiteområdet

Sør for fylkesvei mellom Kjæs og Veidnesklubben. I forkant av høstslakting blir distriktets reinflokk samlet/ledet inn i et oppsamlingsområde i nær tilknytning til distriktets slakteanlegg ved riksvei 98 på Børselvfjellet. Etter fullført slakting slippes flokken på høstbeite på nordsiden av riksvei 98. Nabodistriktet har satt opp midlertidige sperregjerder på sørsiden av riksvei 98 så tilgangen til høstbeite er tapt.

3.4 Parringsområder

Parringsområder er innenfor høstbeiteområdet, avmerket i distriktets arealbrukskart. Som det fremkommer i arealbrukskartet, så ligger kjerne parringsområdet fra Muvraoivi og sørover frem til Vieksa-området, og området nord for fylkesvei fra Kjæs til Veidnesklubben og frem til Sauefjellet.

3.5 Vinterbeiteområdet

Reinbeitedistriktet har sedvanerettslige reinbeiterettigheter til vinterbeiter innenfor tidligere fellesbeitedistrikt 17/18 som ligger i innlandet i Karasjok kommune. Distriktets reineiere vil fortsatt hevde sine reinbeiterettigheter og fastholder sin rett til vår-, høst- og vinterbeiter etter alderstids bruk. Distriktet arbeider målrettet i forhold til Finnmarkskommisjonen som utreder beiterettighetene i vinterbeiteområdet i Karasjok kommune. Videre vil distriktet fremme krav overfor nåværende distrikt 17 om å sikre sine rettigheter til vinterbeite i distrikt 17. Slik situasjonen er i dag, så har ikke distrikt 14 tilgang til vinterbeiter i distrikt 17.

3.6 Distriktets arealbrukskart

Distriktet har fra tidligere utarbeidet arealbrukskart som viser beitebruken innenfor distriktets sommerbeiteområdet.

I arealbrukskartet er det også merket av viktige reinbeitearealer som bl.a.:

- kalvingsland
- naturlige vandringsleier/trekkleier for rein
- flytteleier som brukes ved føring av rein mellom de ulike beitesonene
- parringsområdet
- markering av plassering av gjeterhytter og andre reindrifftsanlegg
- distriktets sperregjerder

Arealbrukskartet er utarbeidet i samsvar med retningslinjene for denne type kart, og distriktets kart er innlevert til Fylkesmannen, Reindrifftsavdeling.

4 Driftsmessige forhold

De siste årene har distriktets reinflokk blitt fordelt på 2 siidagrupper fra november til midten av mai, bl.a. for å unngå tap til store rovdyr i området. I og med at sommerbeiteområdet er helårsbeite så har distriktet vært nødt til å endre driftsmønsteret og organisere drifta utifra beiteforhold og store rovdyr. På grunn av forstyrrelser fra rovdyr, så trekker reinen bort fra skogsområder og lavere liggende områder og trekker opp mot høyere liggende områder, for å unngå gaupa som jakter nedi daler og i skogsterreng. I distriktet har vi også rovdyr som jerv og ørn, og distriktet lider store tap pga. disse.

Stadig mildere vintre med regn gjør at beitene oftere blir låst slik at reinen ikke får mat, og tilgjengeligheten til beitene blir også vanskeligere. I en slik situasjon er distriktet nødt til å fore reinen om vinteren pga. låste beiter og forstyrrelser fra store rovdyr.

4.1 Rovdyr

Kongeørn, jerv og gaupe er etablert i distrikt 14. Det observeres årlig at ørn tar kalver.

Distriktet har derfor et meget stort kalvetap. Vi mister kalvene i perioden fra fødsel og merking når dem er mest sårbare for rovdyr. Dette er vanskelig å dokumentere på barmark da rester etter et så lite dyr strak blir oppspist av rev, ravn, kråke osv.

Store rovdyr har også innvirkning på slaktekvantumet og reintallet. Tilveksten reduseres og det fører til nedgang i reintallet. Rovdyr i reinbeiteområder bidrar negativt til både kjøttproduksjon og kalvetilvekst, og medfører store økonomiske kostnader for den enkelte reineier.

4.2 Hytteområder

I distriktet er det flere hytteområder. Ved Keaissajávri/Kjæsvannet og Poskanjårga/Sløknes. Porsanger kommune har innført en praksis å gi dispensasjon til hyttebygging med tilhørende vei i utmark. Dette forringer reinbeitearealene mer og mer. En slik hyttebygging skaper ferdsel i utmark, og distriktet opplever at det totale arealet til spredt fritidsbebyggelse blir stadig større.

Vakthytter – gitt dispensasjon for kjøring med skuter

Distriktets reineiere observerer at det kjøres unødig mye med skuter til og fra vakthyttene til forpaktede fiskevann i Porsanger- og Lebesby kommune. Unødig trafikk om vinteren når simlerein trenger ro kan skape ulemper og ekstra arbeid for reindriftsutøvere.

4.3 Elgjakt

Det er 12 jaktvald for elg i distriktet. Elgjakta foregår i reinens brunstområder og medfører forstyrrelser i en meget viktig periode. Målet er å få færre elgvald, eventuelt å få stans av elgjakt i perioden når flokken samles til gjerdeanlegg.

4.4 Scooterløyper

Både Porsanger kommune og Lebesby kommune har lagt ut flere snøscooterløyper. Eventuelle dispensasjoner til stenging av ordinære scooterløyper må overholdes.

4.5 Hundepøver

Det foregår hundepøver på Børselv fjellet og Kjæs, både høst og vår. Distriktet ser helst at det ikke gis mulighet for hundepøver innenfor vårt distrikt vinterstid. Dette tiltaket skjer i en periode (mars) når simlerein trenger ro før kalvingen tar til. De som organiserer hundepøver for rypejakt skal ta kontakt med distriktets reineiere for å få informasjon om hvor reinflokkene befinner seg, distriktsleder eller vintersiidaens reineiere kan kontaktes. Dette kan skape gjensidig tillitsforhold.

Statsforvalter har oversikt over medlemmene i distriktsstyret og oversikt over ledere av siidaandeler.

4.6 Forstyrrelser generelt

All enkelvis ferdsl kan se uskyldig ut, men i konsentrert omfang kan det føre til at reinen forstyrres gjentatte ganger og i verste fall trekker bort fra gode beiteområder. Reinen taper energi ved stressende flukt, gjennom mindre tid til beiting og dels ved at den tvinges over på roligere, men dårligere beiter. Simler og kalv er veldig vare for forstyrrelser, og da spesielt i kalvingstiden.

5 Bruk og vedlikehold av gjerder og andre fellesanlegg

Distriktet har flere gjerder og anlegg.

5.1 Reingjerder

Langs fylkesveien mellom Børselv og Kunes har distriktet oppført sperregjerde i 1950 årene og dette sperregjerdet er senere ved flere anledninger blitt opprustet og gjerdeanlegget blir årlig vedlikeholdt.

- Et slaktegjerde ved Njukčaoaivi på Børselv fjellet, anlagt vei og strøm.
- Et merkegjerde ved Háhtanaš, som ble fornyet i 2014.
- Distriktet har oppført sperregjerdet fra Oalgi til Hestnes i 2017
- Distriktet prioriterer å fornye slaktegjerdeanlegget og beitehage.

Anleggene vedlikeholdes i samarbeid mellom siidaandelene i distriktet.

5.2 Gjeterhytter

Distriktet har et felles gjeterhytte i Tømmervik, ved Sværholdt. Den skal vedlikeholdes og brukes i samarbeid mellom distriktets siidaandeler. I tillegg brukes eksisterende private hytter i distriktet.

6 Bruk av motorisert kjøretøy

Reineiere i distriktet bruker snøscooter, ATV og 2-hjulinger i driften. Det blir brukt barmarkskjøretøy til samling av rein for merking og slakting, samt til gjerdevedlikehold.

Enkelte år har distriktet brukt helikopter til innsamling av rein, spesielt om høsten. Hvis det er behov for det, kommer distriktet også i fremtiden bruke helikopter.

Distriktsplanen sendes

Stasforvalter i Troms og Finnmar avd reindrift og avd miljø, FeFo, Finnmark Fylkeskommune og kommunene Porsanger, Lebesby, Nordkapp og Karasjok .

Årsmøte behandlet 17.06.23